

Rotary Club
Budapest-
Margitsziget
GG1990184 sz.
Global Grant

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

Az anyagot készítette: Pintér Eszter

Lektorálta: Borbélyné Nagy Éva

Jelen módszertani segédanyag a Rotary Club Budapest-Margitsziget GG1990184 sz. Global Grant projektjének keretében jött létre, azzal a céllal, hogy a Komplex Instrukciós Program nevű oktatási módszer négy magyarországi intézményben történő bevezetését támogassa. Felhasználása a méltányos felhasználás keretein belül, oktatási célokra engedélyezett, minden más felhasználás csak a jogtulajdonos Rotary Club Budapest-Margitsziget engedélyével történhet.

FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ

1. A módszertani segédanyag célja

A KIP bevezetése során megélt tapasztalatok, élmények, vélemények feltérképezése, a módszert alkalmazó csoportok elvárásainak, elégedettségének feltárása, tapasztalatcsere.

2. A módszer alkalmazási lehetősége, területe

A Rotary Program négy iskolájában, a képzés – mentorálás lezárulta után, a Komplex Instrukciós Programot alkalmazó pedagógusok körében végzett látszólag kötetlen beszélgetés, mely a pedagógusok tapasztalatait, véleményét kutatja. Fő erénye, hogy a kérdőíves felméréseknél sokkal részletesebben és mélyebben képes feltárni a célcsoport véleményét, valamint módot ad az eltérő álláspontok ütköztetésére is. Tehát a fókuszcsoport kérdései valójában kiegészítik a tanári/tanulói kérdőíveket. A fókuszcsoportok kérdéseivel szeretnénk árnyaltabb képet kapni a mi esetünkben a KIP bevezetésének tapasztalatairól, hatásáról az iskolára. A pedagógus kérdőív alapján, annak kiegészítéseképpen állítottam össze a pedagógus fókuszcsoport kérdéseit. Törekedtem arra, hogy a kérdések egy beszélgetés elindítói legyenek, a kérdőíves felmérés eredményét kiegészítve a téma finomságaira, sajátos jellegzetességeire rávilágítson.

3. A módszer rövid leírása

A fókuszcsoport alapvető elgondolása az, hogy előre meghatározott ismérvek alapján kiválasztott 6–12 ember kötetlenül kicseréli tapasztalatait. Megvitatják a moderátor által felvetett témákat, megismerik egymás szemléletét és véleményét. A beszélgetés oldott formája segíti a résztvevők kommunikációját, de kötetlensége csak látszólagos. A moderátor egy vezérfonal mentén mederben tartja a csoport vitáját, és megakadályozza, hogy a beszélgetés spontán módon elkanyarodjon a tárgytól. Természetesen ezektől el is lehet térni, a beszélgetőkhöz alkalmazkodva. Új, általunk nem említett fontos elemek is felmerülhetnek. Tehát rugalmas is a módszer, adott keretek között. Hatékony eljárás arra, hogyan lehet egy adott téma megvitatására létrehozott csoportban összegyűjteni a témával kapcsolatos véleményeket, lehetővé válik az egyes csoportok elvárásainak, elégedettségének feltárása. A fókuszcsoport kifejezetten információszerző, tehát megismerő, kutatási célú csoport.

A fókuszcsoport kérdései öt témakört érintenek:

- ◇ A KIP módszer alkalmazásának intézményi feltételei
- ◇ Pedagógusok szakmai együttműködése
- ◇ KIP és a felkészülés/pedagógiai munka változásai
- ◇ Tanári szerep változásai
- ◇ A KIP hatása az intézmény működésére, belső klímájára

4. A módszer alkalmazási tapasztalatainak, buktatóinak, kritikus pontjainak bemutatása

- ◇ Bizonyos típusú embereket a csoportszituáció nem ösztönöz, hanem éppenséggel gátol abban, hogy őszintén kifejezzék attitűdjeiket vagy meggyőződésüket.
- ◇ Előfordulhat, hogy a csoport negatívan reagál a moderátorra vagy a felvetett témára, és a légkör végzetesen „megdermed”, ezért a pozitív csoportfolyamatok nem indulnak be.

- ◇ Megeshet az is, hogy a csoporton belül egy erős egyéniség vagy egy agresszív résztvevő, esetleg egy olyan csoporttag, akit a többiek valamiért „szakértőnek” vélnek a témában, háttérbe szorítja a csoport többi tagját, akik vagy visszahúzódnak, vagy egyszerűen egyetértenek a „vezető egyéniséggel” anélkül, hogy valódi attitűdjeiket megismerhetnék.
- ◇ Ha a csoporttagok nem kapnak elegendő és megfelelően időzített támogatást, biztatást a moderátortól, akkor a kisebbségi álláspontok elsikkadhatnak. A kisebbségi véleményt képviselő csoport-tagok bizonytalanná válhatnak, hogy vajon hangot adhatnak-e a többség véleményétől eltérő véleményüknek.
- ◇ A perspektíva elvesztése. Ha a csoportban vitatott problémát vagy témát túldimenzionálják, akkor a moderátor és a csoporttagok is szem előtt téveszthetik az irányt a lehetséges megoldások vagy fejlesztési irányok értékelésekor. A csoportthatás következtében annyira belemélyednek a vitatott témába vagy problémába, hogy nem képesek mintegy „felülről” vagy „kívülről” tekinteni rá.

5. A módszer erőforrásigénye

A csoport zavartalan tevékenységét lehetővé tevő tér és a szükséges idő biztosítása. A csoportfolyamatokban járatos moderátor szerepe kiemelkedő. Szükséges eszköz még az utólagos elemzést lehetővé tevő hang- vagy videofelvétel. Ekkor a felvételek feldolgozásához szükséges idővel is kell számolni.

Az interjú kérdéssora

A KIP módszer alkalmazásának intézményi feltételei

- ◇ Milyen eszköztárat, felszereltséget, fizikai körülményeket tud biztosítani az iskola a KIP-es órák létrehozásához?
- ◇ Mennyire támogatja az iskola vezetősége a munkátokat, pl. biztosít-e lehetőséget KIP-es óralátogatásra?

Pedagógusok szakmai együttműködése

- ◇ Mennyiben változtatta meg a kollégákhoz való viszonyokat ez az új módszer?
- ◇ Áldoztok-e szabadidőt egymás munkájának megismerésére?
- ◇ Segítitek-e egymás munkáját ötletekkel, cseréltek-e óravázlatokat szakos kollégákkal?
- ◇ Fontosnak tartjátok-e az egymás közti kommunikációt, és mit tesztek meg érte?

KIP és a felkészülés/pedagógiai munka változásai

- ◇ Mennyi időt töltötök egy-egy óravázlat megírásával?
- ◇ Élvezitek-e a rá fordított időt?
- ◇ Milyen változásokat éreztek magatokon az óratervek létrehozásánál, változott-e a hozzáállásotok a tanításhoz?
- ◇ Mennyire érzitek magatokénak ezt a módszert és miért?
- ◇ Mit tartotok a módszer legnagyobb erőnyeinek?

A tanári szerep változásai

- ◇ Milyen nehézségekkel találkoztatok a KIP-es órák levezetésében?
- ◇ Mit tartotok a legnagyobb nehézségnek?
- ◇ Változott-e ez a későbbiekben?
- ◇ Milyen problémákba ütköztetek a csoportalakítás során?
- ◇ Hogyan tudtátok megoldani a felmerült problémákat?
- ◇ Mennyire sikerült beosztani az időt?
- ◇ Mennyiben változott meg a gyerekek egymáshoz való viszonya?
- ◇ Milyen változásokat fedeztetek fel a gyerekek kommunikációjában?
- ◇ Milyen kompetenciáik fejlődtek leginkább?

A KIP hatása az intézmény működésére, belső klímájára

- ◇ Milyen hatással van a KIP módszer bevezetése az iskolára?
- ◇ Mennyiben változott meg a kollégák egymás közti kommunikációja?
- ◇ Nyitottabbak lettetek-e egymás munkájának, módszertanának megismerésére?
- ◇ Hogyan reklámoznátok a módszert kollégáitok körében (nyílt végű feladatokkal 😊)?